

COVID-19 (Coronavirus) – pr. 1. februar 2023

Forholdsregler hos borgere med mistænkt eller påvist COVID-19

Generelt

COVID-19 forårsages af SARS-CoV-2, der tilhører en familie af coronavirus, som kan være årsag til alt fra lette forkølelser til alvorlige nedre luftvejsinfektioner. COVID-19 smitter, ligesom andre coronavirus, ved dråbesmitte og kontaktsmitte (håndtryk, via genstande m.v.) Det antages, at inkubationsperioden er kortere ved omikron-smitte end tidligere varianter, således at en stor andel af de smittede vil have fået symptomer senest efter 3 døgn.

Overlevelsestiden for COVID-19 på overflader påvirkes af mange forskellige forhold, men for praktiske formål regnes med en overlevelsestid på ca. 48 timer. Virus er følsomt over for vand og sæbe og for desinfektion med ethanolbaseret alkohol 70-85 % v/v.

God håndhygiejne og rengøring samt at holde afstand til andre er af stor vigtighed for at forebygge smitte med COVID-19 fra forurenede genstande og overflader, samt hoste og nys.

Det anbefales, at kommuner etablerer en hygiejneorganisation, hvis de ikke allerede har en, som kan rådgive bredt i kommunen om forebyggelse af smitte og håndtering af tilfælde, hvor der er konstateret COVID-19. Mindre kommuner kan evt. gennem de eksisterende tværkommunale samarbejder etablere en fælles hygiejneorganisation med henblik på at sikre tilstrækkelig kapacitet.

Sociale botilbud, der ofte ikke i samme grad benytter sig af sundhedsfagligt personale og rådgivning, skal informeres om, at de kan få rådgivning fra den kommunale hygiejneorganisation. Kommunerne bør sikre sig, at de ydelser, der gives af de private leverandører, generelt lever op til de anbefalinger og retningslinjer, der er på området med henblik på at forebygge smittespredning. Hvis ikke det er tilfældet, bør kommunen stille rådgivning fra hygiejneorganisationen til rådighed for de private- og selvejende leverandører.

Symptom

Mistanke om COVID-19 bør opstå ved alt fra lette symptomer på både øvre og nedre luftvejsinfektion og til symptomer på svær nedre luftvejsinfektion.

Typiske symptomer er feber, tør hoste, tab af smags- og/eller lugtesans og vejtrækningsbesvær. Andre tidligere, men mindre hyppige, symptomer omfatter bl.a. hovedpine, muskelsmerter, ondt i halsen, kvalme, forkølelssymptomer mv. Mange af de symptomer, som er typiske for covid-19, kan også give mistanke om andre virusinfektioner, f.eks. influenza.

Der skelnes mellem lette og betydelige symptomer på COVID-19 som beskrevet nedenfor.

Lette symptomer:

Ikke-betydende symptomer som løbenæse, 'kriller' i halsen, enkelte host m.v., der typisk vil være forbigående og uden almen sygdomsfølelse.

Betydelige symptomer:

Symptomer som feber, vedvarende hoste og vejrtrækningsbesvær, hvor der samtidig er almen sygdomsfølelse hos den smittede, uden at der dog behøver at være funktionsindskrænkende sygdom, behov for behandling eller, at den pågældende er uarbejdsdygtig. Man behøver ikke have alle symptomerne. Personer med betydelige symptomer dækker over en bred gruppe, og kan således både være personer der er syge, men ikke har behov for en sundhedsfaglig vurdering, og patienter med mere alvorlig sygdom der kræver indlæggelse.

Blandt ældre plejekrævende borgere forekommer atypiske forløb med hurtigt indsættende funktionstab f.eks. kognitivt, i gangfunktion og i ADL-funktioner (praktisk funktionsevne i hverdagen) eller nedsat appetit, som eneste symptomer på COVID-19.

For nyfødte og spædbørn skal man være særlig opmærksom på:

Synligt besvær med at trække vejret, herunder hoste samt hurtig eller udsættende vejrtrækning
Påvirket almentilstand, herunder slaphed/træthed, irritabilitet, manglende suttelyst, tiltagende gylpetendens, tørre bleer
Temperatur >37,5 eller <36,0 målt i endetarm

Sygdomsforløb hos børn og unge:

Børn og unge har typisk ingen eller milde symptomer i forbindelse med ny coronavirus-infektion, og risikoen for at børn og unge udvikler moderat til alvorlig COVID-19 er ganske lille. Årsagen til det typisk milde forløb af ny coronavirus hos børn er endnu ukendt.

Der ses variable sygdomsforløb med COVID-19. De tre typiske forløb er:

Mild sygdom:

Det er karakteristisk, at man til at begynde med har lette symptomer. De mest almindelige initiale symptomer på COVID-19 er feber, tør hoste og træthed, men andre og mere atypiske symptomer kan også ses som f.eks. tab af smags- og/eller lugtesans, forkølelssymptomer, ondt i halsen, øjenbetændelse, sjældnere ørepine eller hovedpine, muskelsmerter, rygsmerter eller symptomer fra mave-tarm systemet. Blandt ældre plejekrævende patienter forekommer atypiske forløb med hurtigt indsættende funktionstab eller nedsat appetit, som eneste symptomer på COVID-19 og kan ofte minde om forkølelse eller influenza. Tab af smags- og lugtesans kan understøtte mistanke om COVID-19 i diagnostikken.

De fleste oplever bedring i løbet af 3-7 dage. Der kan dog i nogle tilfælde opstå længerevarende symptomer eller senfølger.

Moderat sygdom (dvs. indlæggelseskrævende):

For de patienter der udvikler moderat sygdom er det karakteristisk at de gradvist, over dage, udvikler symptomer på lungebetændelse. Mindre hyppigt ses også almen svækkelse, symptomer fra centralnervesystemet, fx vedvarende svær hovedpine, lysskyhed og evt. nedsat kognitiv funktion og sjældent tromboembolisk sygdom. Mediantiden fra symptomdebut til indlæggelse er 6 dage, med et spænd fra 3 til 12 dage.

Alvorlig sygdom (dvs. behov for overførsel til intensiv behandling, herunder evt. respirator og ultimativt ECMO behandling):

For de patienter der udvikler alvorlig sygdom er det karakteristisk at de udvikler lungevigt, der kan udvikle sig hurtigt hos patienter, der ellers har været stabile i timerne op til. Derudover kan forløbet kompliceres af tromboembolisk sygdom.

Senfølger af COVID-19-infektion

For mere information om senfølger, se Sundhedsstyrelsens anbefalinger: [Senfølger efter COVID-19](#)

Anbefalinger for test i forbindelse med indflytning på plejehjem, institution, akut- eller aflastningsplads samt udskrivelse fra hospital til plejehjem/botilbud

For at forebygge smitte anbefales det at teste personer, uanset vaccinations- og tidligere smittestatus, der flytter ind på f.eks. plejehjem og botilbud mv. samt PCR-teste patienter, der udskrives fra sygehus til disse institutioner.

Hvis en borger testes positiv for COVID-19, anbefales det, at borgeren først flytter ind efter symptomophør af betydelige symptomer, dog ikke kortere end 4 døgn efter, at den positive test blev taget.

Asymptomatiske borgere og borgere med lette symptomer kan flytte ind 4 døgn efter, at testen blev taget.

Der skal foretages en konkret vurdering, om der kan gøres undtagelser i forhold til borgerens generelle helbred og velbefindende.

Hvis borgeren tidligere er testet negativ for COVID-19 f.eks. i forbindelse med indlæggelse, bør der foretages fornyet test, hvis der er gået mere end 48 timer siden sidste test. Testsvaret bør som udgangspunkt foreligge før indflytning.

Hvis borgeren er testet positiv for COVID-19 inden for de seneste 60 dage anbefales i udgangspunktet ikke fornyet test, da testen i en del tilfælde kan påvise inaktivt virus og således kan være positiv, uden at borgeren kan smitte andre. Dette er forudsat, at borgeren er at betragte som rask af sin tidligere COVID-19-infektion.

Anbefalinger til personer med svækket immunforsvar

Personer med svækket immunforsvar i svær grad f.eks. personer i langvarig immunsupprimerende behandling, herunder organtransplanterede, anbefales fortsat at følge Sundhedsstyrelsens generelle råd om smitteforebyggelse selv om de er vaccineret mod COVID-19.

Ved mistanke om borger med COVID-19

Hvis en medarbejder konstaterer, at en beboer på plejehjem, botilbud og andre tilsvarende institutioner har betydelige symptomer på COVID-19, skal beboeren straks isoleres på enestue/i eget hjem og må ikke komme i kontakt med andre beboere. Personalet skal observere beboerens tilstand. Ved mistanke om smitte skal personalet anvende værnemidler.

Medarbejderen skal hurtigst muligt henvende sig til sin leder eller vagthavende, der skal sikre følgende:

Såfremt beboeren har behov for en klinisk vurdering

1. Institutionen kontakter beboerens læge eller en fast tilknyttet læge, fx plejehjemslæge, hvis en sådan er tilknyttet institutionen. I aften- og nattetimer og weekend kontaktes lægevagten/1813.

2. Observationer af symptomer drøftes med lægen. Lægen kan på det grundlag kontakte regionens udgående funktion med henblik på vurdering og test for COVID-19. Hvis beboeren har betydelige symptomer, vurderer lægen, om der er behov for indlæggelse på hospital.

Såfremt beboeren ikke har behov for en klinisk vurdering

1. Hvis det vurderes, at der ikke er behov for en klinisk vurdering af egen læge/plejehjems-læge/lægevagten/1813, følges lokal procedure for kontakt til regionens udgående funktion med henblik på test af beboeren for COVID-19. Beboeren kan også testes med en selvtest med henblik på at få et hurtigt svar, som kan have betydning for evt. igangsættelse af tidlig behandling, hvis beboeren er i målgruppen for dette.

Det er ledelsens ansvar, at der sker opfølgning på resultatet af COVID-19 prøvetagning hurtigst muligt efter forventet svartidspunkt – også hvis beboeren indlægges på sygehuset.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hvilke personer (personale og borgere), der kan betragtes som værende i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb med COVID-19

Anbefalingerne retter sig mod alle personer med sygdomme og tilstande med øget risiko, også personer, hvor der alene er tale om et forsigtighedsprincip. Jo højere alder og/eller jo flere og alvorlige kroniske sygdomme man har, jo mere opmærksom bør man være på at følge anbefalingerne. Ved tvivl kan man drøfte sin risiko ud fra ens samlede situation med sin egen læge, eller med den læge på sygehuset, hvor man modtager behandling.

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at personer i øget risiko, uafhængig af vaccinationsstatus, som udgangspunkt ikke længere skal omplaceres fra deres arbejde i sundheds-, social- og plejesektoren. Arbejdspladsen bør altid gå i dialog med personen i øget risiko om hvordan et sikkert arbejdsmiljø opretholdes ift. smitteforebyggelse.

Ved erkendte smitteudbrud bør der foretages en konkret vurdering af, om personen skal omplaceres indtil udbruddet er håndteret. Arbejdsgiver har ansvar for at vurdere om de konkrete forhold på arbejdspladsen tilsiger behov for særlige forholdsregler for gravide.

Smittetid

Tiden, der går fra man er blevet smittet til symptomstart er 1 – 14 dage.

Smitteperiode

For COVID-19 skal man særligt være opmærksom på, at der er risiko for at sprede smitten, også selvom man ikke oplever symptomer. Meget tyder på, at man udskiller den største virusmængde lige omkring den dag, hvor man får symptomer, men at man i døgnene op til også kan udskille virus og dermed smitte andre (præsymptomatisk smitte). Nogle personer kan også udskille virus og dermed smitte andre, uden de selv udvikler symptomer (asymptomatisk smitte). Risikoen for smitte mellem personer er størst, når en smittet person har udtalte symptomer (symptomatisk smitte).

Smitteperioden for personer med symptomer og positivt testsvar er:

Fra 48 timer før testtidspunktet til den smittede person kan ophæve sin selvisolation

Smitteperioden for personer uden symptomer og med positivt testsvar er:

Fra 48 timer før personen fik foretaget testen til den smittede person kan ophæve sin selvisolation

Smittemåde

Coronavirus spreder sig ved person-til-person smitte.

Smitte sker hovedsageligt ved:

Host og nys i ansigtet på den raske (dråbesmitte) inden for 2 m

Ved kontaktsmitte via sekret på hænderne

Fra overflader (kontaktpunkter, som f.eks. håndtag, knapper, rollator og seng).

Det er derfor vigtigt at holde hænderne fra ansigtet.

Borgere med moderat og alvorlig sygdom

Lægen har vurderet at borgerens tilstand kræver indlæggelse på hospital.

Borgere med mild sygdom i eget hjem, plejebolig, bosted o.l.

Mange borgere med symptomer forenelig med COVID-19, særligt de unge og i forvejen raske, vil kun udvikle lette symptomer på sygdom. De skal blive i eget hjem og minimere social kontakt med personer uden for husstanden, indtil de er uden symptomer og dermed smittefri.

Personalet anvender værnemidler, hvis borgeren har symptomer – se afsnit om værnemidler.

Borgere med positiv test på COVID-19, men uden symptomer

Er borgeren testet positiv med COVID-19 og ikke har symptomer, iværksættes selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet. I samme periode anvendes der værnemidler hos borgeren.

Såfremt borgeren i forløbet frembyder symptomer, gælder vanlig praksis med isolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet.

Forholdsregler hos borgere der er testet positiv for COVID-19 samt borgere mistænkt med COVID-19

Isolation på plejehjem og botilbud

På plejehjem og botilbud skal borgeren, der er testet positiv for COVID-19 sættes i frivillig isolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet.

Har borgeren ingen symptomer opretholdes isolation i 4 døgn fra testtidspunktet.

Områder og genstande, som borgeren har rørt ved i 48 timer før debut af symptomer, bør rengøres så vidt som muligt.

Der skal udvises ekstra opmærksomhed på symptomer hos borgere, der har været i nær kontakt med bekræftet smittede indenfor 48 timer inden debut af symptomer.

Borgeren bør opholde sig i eget hjem/på egen stue, minimere kontakt med andre og anvende separat bad og toilet, hvis det er muligt.

Der bør være tydelig skiltning om forholdsregler på afsnit og boliger med borgere med COVID-19 f.eks. skilt med ISOLATION.

I de situationer, hvor borgeren ikke forstår nødvendigheden af at lade sig isolere (fx som følge af en demenssygdom eller en anden kognitiv funktionsnedsættelse), er det vigtigt altid at forsøge at motivere borgeren til at blive i egen bolig ved brug af pædagogiske metoder og virkemidler som led i omsorgspligten.

Ved påvist smitte med COVID-19 hos en borger på plejehjem, botilbud eller lignende institution anbefales det, hvor det er muligt, at de samme medarbejdere tilknyttes afsnit/afdelinger, som er isoleret og ikke

bevæger sig mellem afsnit med borgere med COVID-19 og raske. Det vil sige, at man som medarbejder møder ind og går hjem fra dette afsnit. De samme medarbejdere kan desuden være med til at give ro og tryghed til borgere med nedsat kognitiv funktionsevne, som skal forblive i isolation.

Isolation i eget hjem

Når en borger er bekræftet smittet med COVID-19, er det vigtigt at sikre, at smitten ikke bringes videre. Mange borgere vil have lette symptomer og skal gå i selvisolation i eget hjem.

Hvis den smittede borger er testet positiv ved brug af selvtest eller assisteret selvtest, følges også her anbefaling om selvisolation hurtigst muligt. Der er for nuværende ikke en anbefaling om at få foretaget en konfirmatorisk PCR-test.

Det anbefales, at værnemidler medbringes af medarbejderen, og at de nødvendige værnemidler pakkes i lukkede poser til hvert besøg. Alternativt kan værnemidlerne opbevares i borgerens bolig såfremt de er i lukkede poser/holder, som borgeren ikke har adgang til.

Værnemidler hos borgere med mistænkt eller påvist COVID-19

I hjemmeplejen tages værnemidler på inde i borgerens bolig. På plejecentre eller bosteder tages værnemidler på enten på gangen eller i borgerens bolig. Værnemidlerne tages af inde i borgerens bolig.

- Ved direkte kontakt til borgeren eller kontakt til borgerens omgivelser anvendes:
  - Handsker
  - Væskeafvisende, langærmet engangskittel eller langærmet plastikforklæde
  - Ved risiko for dråbesmitte indenfor 2 m fra borgeren anvendes mundbind og visir/beskyttelsesbriller
  - Ved aerosoldannende procedurer, som f.eks. sugning i nedre luftveje og CPAP-behandling, skal der i stedet for mundbind anvendes FFP3/FFP2 maske

- Hvis der blot skal gives en kort besked – uden kontakt til borgeren eller borgerens omgivelser og borgeren er < 2 m væk, anvendes der mundbind.

Genanvendes visir/beskyttelsesbriller skal de efter anvendelse desinficeres med ethanolsprit 70 – 85 % og herefter genanvendes hos andre borgere. Er visir/beskyttelsesbriller synligt forurenet foretages der først rengøring med vand og sæbe før der desinficeres. Der anvendes handsker ved rengørings-/desinfektionsproceduren.

Værnemidler kasseres som almindelig dagrenovation.

Håndhygiejne

Der udføres hånddesinfektion (min. 30 sek.) før og efter enhver direkte kontakt med borgeren eller borgerens kontaktflader samt mellem skift af handsker.

Borgere på plejecentre eller bosteder skal støttes i at vaske hænder grundigt inden måltider, aktiviteter eller anden kontakt med andre borgere på stedet.

Behandlingsudstyr (f.eks. Duff and Donner, SaO2-måler, blodtryksmanchet)

Der bør anvendes engangsudstyr, som ved ophævelse af forholdsregler, kasseres.

Flergangsudstyr opbevares i boligen, og ved ophævelse af forholdsregler rengøres udstyret og efterfølgende desinficeres med ethanolsprit 70 – 85 % (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm) eller sættes i karantæne i 48 timer. Inden karantæne rengøres udstyret for evt. synlig forurening med vand og sæbe.

Behandlingsudstyr, som ikke har været i kontakt med borgerens slimhinder, kan genanvendes hos andre borgere, når udstyret er blevet desinficeret med ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm).

Termometer kan kun genanvendes af samme borger.

Service

Borgeren må få serveret mad på almindeligt service. Snavset service håndteres med handsker på. Service kommes direkte i opvaskemaskine.

Affald

Affald kasseres som dagrenovation.

Borgerens udskillelser

Undgå berøring (brug værnemidler).

Urin, afføring, blod, pus eller lignende skylles direkte ud i toilet.

Rengøring

Plejecentre og botilbud

I sygdomsperioden gøres der rent dagligt på berørte stuer og toilet/bad. Der gøres rent med almindelige rengøringsmidler (vand og sæbe).

Der skal være særligt fokus på rengøring af kontaktpunkter (dørhåndtag, vandhane mm.)

Hvis der har været synlig forurening med sekret på kontaktpunkter/flader desinficeres med ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm).

Toilet og toiletområder rengøres til sidst.

Ved synlig forurening af dyne og pude vaskes disse på min. 80 grader C.

Rengøringsudstyr skal være borgerbundet eller desinficeres efter hvert brug med enten ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm).

Anvendes der fælles støvsuger, skal denne være med HEPA-filter. Støvsugerpose samt filter skiftes efter leverandørens anvisning. Anvendes støvsugeren hos flere borgere, skal overfladen desinficeres mellem hver borger.

De anvendte rengøringsklude vaskes ved 90° C. Alternativt kan der anvendes engangsklude.

Hjemmeplejen

Rengøring som vanligt og almindelige rengøringsmidler (vand og sæbe) er tilstrækkeligt, da borgeren er i eget hjem.

Hos borgere, der modtager pleje/behandling, bør kontaktpunkter (f.eks. stikkontakter, dørhåndtag, fjernbetjening og toiletskylleknop) rengøres dagligt indtil symptomophør.

Toilet og toiletområder rengøres til sidst.

Ved synlig forurening af dyne og pude vaskes disse på min. 80 grader C.

Rengøringsudstyr skal være borgerbundet eller desinficeres efter hvert brug med enten ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm).

De anvendte rengøringsklude vaskes ved 90 grader C. Alternativt kan der anvendes engangsklude.

Tøjvask

Borgernes tøj vaskes separat.

Tøjvask i fælles vaskemaskiner skal efterfølges af en tom 90° C vask.

Fælles sengetøj, håndklæder og lign. vaskes ved 90° C

Vasketøj håndteres med værnemidler.

Genoplivning

Fordelen ved at modtage genoplivning ved hjertestop vurderes langt at overstige risikoen ved potentiel smitte som følge af behandlingen.

Sundhedsstyrelsen anbefaler at genoplivning under COVID-19 som udgangspunkt varetages som vanligt.

Ved genoplivning af borger hvor COVID-19 er bekræftet, vurderes mund-til-mund indblæsning at kunne undlades, men der bør udføres maskeventilation med f.eks. Rubens Ballon, såfremt en sådan er tilgængelig, og såfremt personalet kan betjene den.

Hvis der udføres maskeventilation, skal følgende værnemidler anvendes:

Langærmet overtræskittel, handsker, FFP2/FFP3 maske samt beskyttelsesbriller/visir

Hvis der udelukkende gives hjertemassage og/eller der anvendes defibrillator, skal følgende værnemidler anvendes:

Langærmet overtræskittel, handsker, mundbind samt beskyttelsesbriller/visir

Håndtering af afdøde

Sundhedspersoner, bedemænd, pårørende m.v. der kommer i kontakt med afdøde med mistænkt eller påvist COVID-19 skal anvende værnemidler i form af handsker og væskeafvisende, langærmet engangskittel.

Ophævelse af forholdsregler

Borgere med symptomer skal have ophør af symptomer, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet og borgere uden symptomer kan ophæve selvisolation 4 døgn efter testtidspunktet.

Rengøring på plejecenter, bosteder og hjemmeplejen

Der skal ikke foretages speciel afsluttende rengøring på plejehjem og bosteder samt i hjemmeplejen, hvor borgeren bliver boende i boligen.

Akutpladser og midlertidige pladser

Der skal foretages slutrengøring på akutpladser og midlertidige pladser.

- Boligen rengøres med almindelige rengøringsmidler (vand og sæbe)
- Kontaktpunkter (dørhåndtag, vandhane, rollator, mm.) skal desinficeres med ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm)
- Dyne og pude vaskes på min. 80 grader C
- Sengen skal rengøres og desinficeres

Hjælpemidler

Alle hjælpemidler, inkl. seng, skal rengøres med vand og sæbe og efterfølgende desinficeres med ethanolsprit 70 – 85% (alternativt klorholdigt produkt 1000 ppm).

Test af personale i privat regi, dvs. udenfor plejehjem/botilbud, hjemmepleje o.l.

Det anbefales, at personer med betydelige symptomer på COVID-19, testes for COVID-19, hvis testen vurderes at være af klinisk eller behandlingsmæssig relevans.

Det er relevant at teste personer med betydelige symptomer på COVID-19:

1. Hvor lægen vurderer, at der klinisk er behov for en vurdering af, hvad der er årsag til symptomerne. Der anvendes PCR-test. Man bør desuden være opmærksom på relevant differentialdiagnostik.
2. Som er i målgruppen for tidlig behandling af COVID-19. Testen bør tages straks efter symptomdebut og kan være enten PCR-test eller antigen test (herunder selvtest). Testen kan tages uden forudgående kontakt til almen praksis.

Personer med påvist COVID-19 anbefales selvisolation efter følgende anbefalinger

Ved positiv test (uanset testtype, også selvtest) hos personer med betydelige symptomer anbefales der selvisolation indtil ophør af betydelige symptomer, dog minimum 4 døgn fra testtidspunkt.

Ved positiv test (uanset testtype, også selvtest) hos personer uden symptomer eller med lette symptomer anbefales der selvisolation i 4 døgn fra testtidspunktet.

Hvis der opstår betydelige symptomer fortsættes selvisolation til ophør af betydelige symptomer, dog minimum 4 døgn fra testtidspunktet.

Anbefaling for personale til brug af mundbind/visir på plejehjem, botilbud og i hjemmeplejen

Sundhedsstyrelsen anbefaler ikke længere at der konsekvent anvendes mundbind/visir i omsorgs, pleje- og behandlingssituationer, hvor der er tæt kontakt mellem patient/borger og personale.

Anbefalingen er, at man følger de generelle smitteforebyggende forholdsregler for brug af mundbind/visir, hvilket vil sige når der er risiko for stænk og sprøjt til ansigtet.

Test for COVID-19

Borgere på og over 65 år samt andre personer i øget risiko anbefales at blive testet, når de bliver syge med symptomer på COVID-19, da de kan være i målgruppen for tidlig tabletbehandling, som kan nedsætte risikoen for et alvorligt forløb mod COVID-19.

Det er relevant at teste personer med betydelige symptomer på COVID-19:

1. Hvor lægen vurderer, at der klinisk er behov for en vurdering af, hvad der er årsag til symptomerne. Der anvendes PCR-test. Man bør desuden være opmærksom på relevant differentialdiagnostik.

2. Som er i målgruppen for tidlig behandling af COVID-19. Testen bør tages straks efter symptomdebut og kan være enten PCR-test eller antigen test (herunder selvtest). Testen kan tages uden forudgående kontakt til almen praksis.

Som udgangspunkt foretages PCR-testen på de regionale testcentre. Hvis borgeren ses til konsultation i almen praksis, kan PCR-testen også foretages der.

Ved antigen-test (herunder selvtest) er det ikke nødvendigt at følge op med PCR-test.

Personer med betydelige symptomer anbefales at gå i selvisolation indtil ophør af betydelige symptomer. Generelt kan smittede personer betragtes som smittefrie efter ophør af betydelige symptomer, dog tidligst 4 døgn efter, at den positive test blev taget. Har den smittede person lette eller ingen symptomer, betragtes vedkommende som smittefrie 4 døgn efter den positive test blev taget.

Procedure for rekvirering af test ifm. smitteudbrud på plejehjem og botilbud o.l.

Ved smitteudbrud på plejehjem, botilbud og i specialektoren skal rekvirering af test ske direkte via Testcenter- Danmark (TC-DK) på mailadressen TCDKPostkasse@rn.dk

Test kan også foretages af kommunen selv, såfremt det kommunale testteam har tid og ressourcer til at løfte opgaven.

Test ved Testcenter Danmark kan rekvireres ved at udfylde og indsende rekvireringsskema – se bilag 2.

Når TC-DK har modtaget og registreret henvendelsen, vil den pågældende institution modtage en bekræftelse hvori det oplyses, hvornår podningerne er registreret i kalenderen. Rekvirering af podningsopgaver skal være modtaget pr. mail **senest kl. 14.00**, for at bestillingen kan komme på listen til den efterfølgende dag. Der kan som udgangspunkt *ikke* bestilles podninger til samme dag, som opgaven rekvireres.

Der vil som hovedregel være en responstid på 24 timer fra podningen rekvireres til den udføres.

Test/podning udføres i tidsrummet 09.00 - 18.00. TC-DK giver oplyste kontaktperson besked så snart der køres mod destinationen.

Har kommunen eller botilbuddet spørgsmål til udførelsen af opgaven, eller andet i den forbindelse, kan TC-DK kontaktes på tlf.: 24476105 i tidsrummet 10.00-13.00 alle ugens dage, inkl. weekend og helligdag.

Kommunale testteams egen håndtering af podningsopgaver

Har kommunens egne testhold mulighed og kapacitet til at hjælpe ved smitteudbrud, så står dette kommunerne frit for. Her stiller Region Nordjylland gerne ekstra testmaterialer til rådighed.

Podninger må som systematisk test gerne pakkes i en frysepose, men skal altid transporteres i en godkendt transportkasse. Har man i kommunerne behov for ekstra transportkasser, kan der bestilles et yderligere antal på mail emilar@rn.dk og t.uldahl@rn.dk.

Tester kommunen selv beboerne, kan prøverne afleveres på 3 måder:

- De sendes med afhentningen af systematisk test. De specifikke ugedage og tidspunkter herfor varierer fra kommune til kommune.
- Der kan rekvireres en taxa fra institutionen, hvorved prøverne afleveres på et af regionens nærmeste testcentre, **i tidsrummet 09.30- 12:00**. Dog vigtigt at den enkelte kommune er opmærksom på lokale åbningstider for de testcentre, som ligger i den pågældende kommune.
- Fakturaerne for taxakørsel skal altid udstedes til regionen og sendes elektronisk via EAN-nummer: 5798003285016 til: Region Nordjylland, Testcenter Danmark Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst

OBS!: I fakturateksten skal det specificeres at det er kørsel med prøver, dato samt adressen der er kørt fra og til.

Rekvisition til test i weekends hos borgere i hjemmeplejen

Såfremt en borger i hjemmeplejen har behov for klinisk vurdering i aften- og nattetimer eller weekend, så kan lægevagten kontaktes på 70 150 300, som tager stilling til, om en læge på hospitalet skal vurdere borgeren. Såfremt borgeren ikke har behov for en klinisk vurdering, kan der bestilles tid til test på www.coronaprover.dk med støtte fra hjemmeplejen ved behov for dette.

Svar på test vil ske via egen læge eller ekstraordinært via vagtlægen, hvis det ikke kan vente hen over weekenden.

Procedure for indhentning af prøvesvar

Ved smitteudbrud på plejehjem, botilbud og i specialektoren har regionen ansvaret for videregivelse af prøvesvar. Prøvesvar kan i hverdage såvel som i weekender indhentes via regionens corona hotline. Prøvesvar kan indhentes på følgende måder:

1. Der sendes en mail med sikker post til corona@rn.dk :

I mailen vedhæftes udfyldt skema (se bilag 1 sidst i retningslinjen) for indhentning af prøvesvar med institutionsnavn, kontakt-informationer for institutionen, samt navne og cpr-numre på beboere.

Institutionen sender listen med beboere til corona@rn.dk

I emnefeltet på mailen angives: Kommune + Indhentning af prøvesvar

2. Regionens Corona-hotline kontaktes telefonisk på 29 16 82 70 (ring 29 32 55 29 såfremt dette nummer ikke virker). Hotlinen kan træffes dagligt i følgende tidsrum:

- Mandag – fredag kl. 10.00 -14.00

Har du spørgsmål i weekenden eller på helligdage bedes du ringe mellem kl. 10.00 – 14.00 på dette nummer: 21 38 80 47

Ved indhentning af prøvesvar pr. mail modtager institutionen retur en liste over beboernes testresultater. Hvis der er et eller flere positive svar, tages der telefonisk kontakt til institutionen. Hvis der er prøvesvar, som ikke har kunnet tolkes, ringes institutionen ligeledes op.

Hvis det drejer sig om prøvesvar bedes du/ I du udfylde skemaet (se bilag 1) og indsende det til: corona@rn.dk, som så vil sende en mail tilbage til jer med prøvesvarene.

Personer med tidligere påvist COVID-19

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at et positivt testresultat 60 dage eller derover efter tidligere påvist COVID-19 bør give mistanke om reinfektion.

Positivt testresultat tolkes efter følgende:

- Tidligere påvist COVID-19 < 60 dage siden:
  - Asymptomatiske personer: Positivt testsvar tilskrives inaktivt virus RNA, såfremt der er gået minimum 4 døgn fra testtidspunktet.
  - Personer med symptomer på COVID-19 (også lette symptomer): Det kan ikke udelukkes at det positive testsvar skyldes reinfektion, hvorfor personen håndteres som ny-smittet.
  - Personer med nedsat immunforsvar: Tolkning bør bero på en konkret sundhedsfaglig vurdering

- Tidligere påvist COVID-19 ≥ 60 dage siden:
  - Det kan ikke udelukkes at det positive testsvar skyldes reinfektion, hvorfor personen håndteres som ny-smittet.

Mistænkt tilfælde hos borger eller personale på plejehjem, botilbud og lign.

Ved første positive test (uanset testtype) hos en beboer eller medarbejder på en institution, bør ledelsen sikre, at der bliver gjort følgende med henblik på at forebygge udbrud på institutionen:

- Hvis det drejer sig om en smittet beboer, skal denne isoleres, og tilstanden observeres for forværring
- Hvis det drejer sig om en smittet medarbejder, selvisoleres vedkommende og møder ikke ind på arbejde, før selvisolationen kan ophæves efter Sundhedsstyrelsens gældende anbefalinger for selvisolation

Ovenstående gælder både ved positiv PCR-test, antigenest og selvtest.

Hvis en beboer får symptomer, bør personen blive testet med en PCR-test. Det gælder også for beboere, der er tidligere smittet inden for de seneste 60 dage. Hvis symptomerne er betydelige isoleres beboeren med det samme.

Hvis en beboer eller medarbejder er testet positiv ved brug af selvtest, kan udbrudshåndteringen sættes i gang med det samme. Det anbefales for beboere, at en positiv selvtest følges op af en konfirmatorisk PCR-test.

Ved påvist positiv PCR-test eller antigenest/selvtest hos beboer eller medarbejder:

- De medarbejdere og beboere, der bør testes som en del af udbrudshåndteringen, identificeres.
  - Er der tale om en smittet beboer, bør alle beboere på afsnittet testes samt alle medarbejdere på afsnittet/afdelingen, der har været på arbejde i 48 timer forud for symptomerne hos den smittede beboer opstod, eller 48 timer før den positive test blev taget, hvis beboeren ikke har symptomer.

- Er der tale om en smittet medarbejder, er det alle beboere og medarbejdere på den/de afsnit//afdeling(er), hvor vedkommende har arbejdet i perioden, hvor denne har kunnet smitte andre, dvs. 48 timer forud for symptomerne opstod eller 48 timer før den positive test blev taget, hvis medarbejderen ikke har symptomer. Den smittede medarbejder skal desuden have været i nærheden af beboerne eller øvrige medarbejdere som forudsætning for, at de testes.
- De identificerede beboere og medarbejdere testes med en PCR-test eller antigenest (hurtigtest eller selvtest) uanset vaccinationsstatus eller tidligere smitte. Beboere og medarbejdere, som har været smittet inden for de seneste 60 dage anbefales ikke test. Testen foretages hurtigst muligt og helst inden for et døgn efter, at institutionen modtager meddelelse om, at der er konstateret smittetilfælde, også i weekend og på helligdage.
- Herefter PCR-testes de identificerede beboere og medarbejdere på dag 4. og dag 7., efter den smittede person blev testet positiv, og uanset vaccinationsstatus eller tidligere smitte. Der kan også anvendes antigenest (hurtigtest eller selvtest) på dag 4. og dag 7., hvis der er kapacitetsudfordringer.
- Hvis der findes positive tilfælde blandt medarbejdere og beboer i dette testrul følger disse anbefalingerne for selvisolation. Der anbefales som udgangspunkt ikke flere test efter dag 7. medmindre en beboer, som i første testrul ikke blev testet positiv, efterfølgende bliver syg med symptomer med COVID-19 og derefter tester positiv på en test. Her startes et nyt testrul for de implicerede beboere og medarbejdere, som beskrevet ovenfor med en test hurtigst muligt og derefter på 4. og 7. dagen.
- Hvis der påvises COVID-19 hos en medarbejder eller beboer på et andet afsnit/afdeling ud over de(t) pågældende, hvor der allerede er igangsat udbrudshåndtering, betragtes dette som et nyt smitteudbrud, hvor samme testregime følges.
- Såfremt det af kapacitetsmæssige hensyn ikke er muligt at teste på de anbefalede kalenderdage, skal de enkelte test tages hurtigst muligt og senest 24 timer efter det anbefalede testtidspunkt.
- Medarbejdere med udgående funktioner på fx plejehjem og botilbud skal hurtigst muligt informeres, hvis de har haft kontakt med beboere eller medarbejdere eller løst opgaver på et afsnit/enhed på en institution, hvor der er mistanke om eller påvist COVID-19 i perioden, hvor den smittede har kunnet smitte andre.

Test af borgere, der ikke er akut indlæggelseskrævende

Hvis det vurderes, at der er behov for en klinisk vurdering af borgerens symptomer, kontakter institutionen borgerens læge. I aften- og nattetimer og weekend kontaktes lægevagten/1813.

Hvis det vurderes, at der ikke er behov for en klinisk vurdering af egen læge, så rekvireres der test via henvendelse til TC-DK på mailadressen **TCDKPostkasse@rn.dk** med henblik på at få borgeren testet (se afsnittet *Procedure for rekvirering af test ifm. smitteudbrud på plejehjem og botilbud o.l.*)

Svar på test vil ske via egen læge eller ekstraordinært via vagtlægen, hvis det ikke kan vente hen over weekenden.

Svar på test

Hvis testen er negativ:

Borgeren følger vanligt regime i forhold til anden sygdom (f.eks. lungebetændelse i forbindelse med influenza)

Hvis testen er positiv:

Borger med symptomer skal opretholde selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet

Asymptomatiske borgere skal være i selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet

Mistænkt tilfælde hos en borger hjemmeplejen, bostøtte og lign.

Når en borger i egen bolig er bekræftet smittet med COVID-19, er det vigtigt at sikre, at smitten ikke bringes videre. Mange borgere vil have lette symptomer og skal gå i selvisolation i eget hjem.

Hvis den smittede borger er testet positiv ved brug af selvtest eller assisteret selvtest, følges også her anbefaling om selvisolation hurtigst muligt. Der er for nuværende ikke en anbefaling om at få foretaget en konfirmatorisk PCR-test.

Generelt kan smittede personer betragtes som smittefri efter ophør af betydelige symptomer, dog tidligst 4 døgn efter, at den positive test blev taget. Har den smittede person lette eller ingen symptomer, betragtes vedkommende som smittefri 4 døgn efter den positive test blev taget.

I den periode, hvor borgeren er i isolation, skal personalet anvende værnemidler.

Test af borgere, der ikke kan transportere sig selv

Personer med symptomer på COVID-19, som kun skal testes for ny coronavirus (og dermed ikke har behov for en sundhedsfaglig vurdering), og som ikke har mulighed for at transportere sig selv til test eller finde transport via deres husstand/netværk, bør blive hjemme i selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet. I denne situation skal personalet anvende værnemidler. Dvs. at der ikke kan rekvireres en mobil testenhed til disse borgere.

Test af borgere eller personale, der ikke er akut indlæggelseskrævende og som kan transportere sig selv

Borgere eller personale med milde symptomer:

Coronatest af borgere med milde symptomer (f.eks. feber, løbenæse, ondt i halsen, synkebesvær, tør hoste eller let hovedpine eller træthed) kan blive testet uden henvisning fra egen læge/lægevagt.

Borgere med NemID bestiller tid til test på www.coronaprover.dk.

Borgere, der ikke har NemID, kan få hjælp til at bestille tid ved at kontakte Region Nordjyllands Corona-hotline: Tlf. 97 64 84 63. Telefonen har åbent mandag – fredag 8.00-16.00.

Her kan borgeren/personalet blive testet: [Link til teststeder](#)

Borgere eller personale med moderate/svære symptomer:

Voksne og børn over 2 år med moderate til svære symptomer kan blive testet. Det kræver en henvisning fra egen læge / lægevagt.

Her er tale om personer, der føler sig så syge, at de har behov for en sundhedsfaglig vurdering af en læge. Egen læge skal kontaktes pr. telefon i dagstid. Uden for egen læges åbningstid kan Lægevagten kontaktes på 70 150 300, som tager stilling til, om en læge på hospitalet skal vurdere borgeren/personalet, og om der skal foretages en test.

Borgere med NemID bestiller tid til test på www.coronaprover.dk.

Borgere, der ikke har NemID, kan få hjælp til at bestille tid ved at kontakte Region Nordjyllands Corona-hotline: Tlf. 97 64 84 63. Telefonen har åbent mandag – fredag 8.00 - 16.00.

Her kan borgeren/personalet blive testet: [Link til teststeder](#)

Personer som på baggrund af sundhedsfaglig visitation, vurderes at have behov for en sundhedsfaglig vurdering samme dag, bør få ydet transport til en COVID-19-vurderingsklinik gennem kommune eller region såfremt personen ikke kan transportere sig selv.

Svar på testen

Hvis testen er negativ:

Borgeren følger vanligt regime i forhold til anden sygdom (f.eks. lungebetændelse i forbindelse med influenza)

Hvis testen er positiv:

Borger med symptomer skal opretholde selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet.

Asymptomatiske personer skal opretholde selvisolation indtil symptomophør, dog ikke kortere end 4 døgn fra testtidspunktet

Hvis ikke borgeren har mulighed for selvisolation skal kommunen sikre at borgeren får den nødvendige hjælp til dette f.eks. på en midlertidig plads

Litteraturreferencer

Retningslinje for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet, version 36, udgivet af Sundhedsstyrelsen den 8. december 2022 ([Link](#))

Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus på plejehjem, botilbud mv. og i hjemmeplejen, udgivet af Sundhedsstyrelsen den 7. september 2022 ([Link](#))

Anbefalinger til personale i hjemmeplejen, i plejeboliger og på bosteder med borgere ved mistænkt eller påvist COVID-19. Central Enhed for Infektionshygiejne, Statens Serum Institut – 8. april 2020 ([Link](#))

Anbefalinger til personer i øget risiko, 5. version, udgivet af Sundhedsstyrelsen den 25. maj 2020 ([Link](#))

Til dig, der er testet positiv for ny coronavirus, udgivet af Sundhedsstyrelsen den 28. januar 2022 ([Link](#))

Midlertidige anbefalinger for rationel brug af værnemidler ved mistænkt eller bekræftet COVID-19 - 4. udgave, udgivet den 5. juni 2020, Central Enhed for Infektionshygiejne, Statens Serum Institut ([Link](#))

Nationale infektionshygiejniske retningslinjer om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren. Statens Serum Institut, Central Enhed for Infektionshygiejne, 5.1 udgave 2019 ([Link](#))

COVID-19: Forebyggelse af smittespredning, version 6.1, udgivet af Sundhedsstyrelsen d. 26. august 2021
[Link](#)

<https://www.sst.dk/da/corona/Forebyg-smitte/Mundbind>

Orientering om justering af testindsatsen på social- og ældreområdet ([Link](#))

Bilag 1

Skema for indhentning af prøvesvar

Kontaktoplysninger til plejecentret/botilbud

Plejecentrets/botilbuds navn			
Regionalt botilbud (Ja/nej)			
Dato for test og antal tests	Dato:	Antal test:	
Kontaktoplysninger til plejecentret/botilbud	Navn	Tlf.	Mail

Kontaktoplysninger til Region Nordjylland

Skema sendes til mail	corona@rn.dk
Tlf. nr. til corona hotline	29 16 82 70 (ring 29 32 55 29 såfremt dette nummer ikke virker)

Kommunen udfylder		Regionen udfylder
Borgers navn	Borgers cpr	COVID-19 test - svar
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐
		Positiv ☐ Negativ ☐

Bilag 2 – Rekvireringsskema til test på plejehjem, botilbud og lign.

Navn og adresse på institution.	
Årsag til at podninger rekvireres (f.eks: udbrudshåndtering mv.).	Årsag:
Hvilke dag/dage der skal testes (fx 24/12)	Testdage:
Antal podninger der skal foretages.	Antal:
Kontaktoplysninger på den person, der har rekvireret opgaven.	Oplysninger på rekvirent:
Kontaktperson/medarbejder, der kan være behjælpelig på selve dagen for podningerne (podning foretages i tidsrummet 09.00-18.00).	Oplysninger på kontaktperson/medarbejder:
Evt. bemærkning vedr. beboer/borger, som poderne skal være opmærksomme på.	Bemærkninger:
Skemaet sendes til	TCDKPostkasse@rn.dk